

ביטוח לאומי 2024

תאונות עבודה

ימי גיבוש, עבודה מהבית, קורונה, גמלה חוסמת, פסיקה עדכנית
מעודכן ל-22.7.2024

כשעה וחצי

תשפ"ד
2024

ראשון לציון*רחובות ARIEL@FATALCPA.COM

052-3826100

מי אנחנו?

אריאל פטל-רו"ח, 50+

1. רואה חשבון ובעל משרד, בודק שכר מוסמך.
2. מרצה בדיני עבודה, ביטוח לאומי, בהכשרת דירקטורים ובביקורת מזה כ-20 שנה.
3. מחבר ספרות מקצועית ותוכנות לבדקי שכר מוסמכים, לרו"ח ועו"ד.
4. סגן נשיא לשכת רואי חשבון וחבר הוועד המרכזי.
5. חבר הארגון הבינלאומי בנושא חוק איסור הלבנת הון, השתתף בכנס וינה 2019 של האו"ם בנושא חוק איסור הלבנת הון.

מטרות ההרצאה

1. הכרת המסגרת החוקית לעניין תאונות עבודה בביטוח לאומי.
2. המבחנים להכרה בתאונות עבודה בימי גיבוש.
3. קושי בהוכחת תאונת עבודה בעבודה מהבית.
4. גימלה חוסמת-לעניין עצמאים.
5. פסיקה עדכנית ועוד...

שיטת הלימוד:

- הכל כתוב במצגת
 - לאורך המצגת קיימות תשובות לרוב השאלות שלכם
 - קחו דף ועמ-רשמו הערות בהתאם למספר השקף
- ההרצאה מועברת גם בלשכות מקצועיות ובהכשרות רבות.

3

הקדמה

המוסד לביטוח לאומי משלם כ-5 מיליארד שקלים בשנה במסגרת נפגעי עבודה לרבות הוצאות שיקום וכן עבור קצבאות נכות, שאירים ומוות כתוצאה מתאונות עבודה.

4

הקדמה

נפגעי עבודה הם **מבוטחים בביטוח נפגעי עבודה** שנפגעו במהלך עבודתם. לעניין דמי פגיעה-ראשית, אם לא איבדו כשירות לעבודה או מקור פרנסה-לא יקבלו דמי פגיעה. כלומר ניתן להכיר בפגיעה בעבודה ללא תמורה מביטוח לאומי [חשיבות התביעה-החמרה בעתיד].

אם כתוצאה מאותה פגיעה הם אינם כשירים לעבוד ולא מקבלים שכר או מאבדים את מקור הכנסתם - במהלך התקופה שבה הם אינם יכולים לעבוד ועד 91 ימים מיום הפגיעה, זכאים לתשלום דמי פגיעה ולטיפול רפואי חינם, שסייעו להם לעבור את הימים שלאחר הפגיעה.

5

הקדמה

אם כתוצאה מהפגיעה נקבעה לנפגעי העבודה דרגת נכות על-ידי ועדה רפואית מטעם המוסד לביטוח לאומי והם מוכרים כנכי עבודה, אזי הם יהיו זכאים לקצבה או מענק ולזכויות והטבות נוספות, שיקלו עליהם להשתקם ולהמשיך להתקיים בכבוד. גם בני משפחה של נפטרים מפגיעה בעבודה זכאים להטבות שונות.

דרגת נכות בלתי יציבה (נכות לתקופה זמנית*) של 9% ומעלה < קצבה

דרגת נכות יציבה של 20% ומעלה < קצבה

דרגת נכות יציבה של 9% ומעלה אך קטנה מ-20% < מענק

6

*בתום התקופה ה"זמנית" יבדקו שוב את מצב המבוטח.

כמה כללים בסיסיים

1. נכות מעבודה/כללית-רק אם לכל הפחות נקבעו 185 ימי נכות.
2. הפרוצדורה לקבלת פטור ממס 9(5) מתחילה במס הכנסה וממתינים למסמכים מביטוח לאומי (לא חלק מהדיון בהרצאה).
3. ביטוח לאומי מקבל את המסמכים ממס הכנסה, מזמן לוועדה רפואית את המבוטח והוא מחזיר תשובה למבוטח וגם למס הכנסה ומס הכנסה גם מעדכן את המבוטח (לא חלק מהדיון בהרצאה).
4. אם נקבעה נכות בלתי יציבה (זמנית) ורוצים להגיש בקשה נוספת לוועדה רפואית להארכת האישור-אין צורך לשלם בשנית אגרה (679 ₪).

7

הקדמה

עובדים החל מגיל פרישה*-הכלל הוא שאין תשלום כפל גמלה ולכן העובד הזכאי לקצבת נכות וקצבה אחרת מהמוסד לביטוח לאומי, יכול לקבל רק קצבה אחת שאותה הוא רשאי לבחור. עם זאת, עובד שנפגע בתאונת עבודה לאחר גיל פרישה, והוכר על ידי ביטוח לאומי כנפגע עבודה, וזכאי בנוסף לקצבת נכות מעבודה, לקבל גם קצבת אזרח ותיק יכול לקבל מענק חד פעמי במקום קצבת נכות ולאחר מכן להמשיך לקבל מדי חודש "קצבת אזרח ותיק לנכה" (לא תפחת מקצבת הנכות הכללית, כמפורט בחוק).

דגשים:

1. נכות מעבודה-ללא הגבלת גיל!
2. נכות כללית-עד גיל פרישה!

*דין לגבי גיל פרישה בשקף הבא

8

הקדמה

גיל פרישה

לגבר-67 ועד 70. מעל גיל 70-גיל זכאות
לאישה-לפי חודש הלידה (מתווה חדש לשנת 2022-לא חלק מהדיון שלנו)

9

מי נחשב כמבוטח בביטוח נפגעי עבודה?

- עובד שכיר (כולל עובד זר המועסק בישראל כחוק).

[למעשה מיום העבודה הראשון, אין תקופת אכשרה. פס"ד מציל. עובד שהתפטר-גירושין שקף 21]

- עובד עצמאי, בתנאי שהוא רשום כעצמאי במוסד לביטוח לאומי. (גמלה חוסמת!!!)
חוזר מיוחד 4/2021 [עובדת בקייטנה]

לידיעה (לא חלק מההרצאה):

לעובד זר לא חוקי (ללא אישור שהייה בישראל) לא משלמים קצבה

בעד התקופה שהוא שוהה בארץ שלא כדין. אם יצא מישראל או הפוך לחוקי-יקבל קצבה.

רק הוצאות ריפוי והחלמה (לא קצבה).

יקבל גמלה רק אם יחזור לארץ המוצא.

10

מי נחשב כמבוטח בביטוח נפגעי עבודה?

בשל חשיבות הנושא נתעכב ממש מעט בנושא גמלה חוסמת...

הלכה מנחה-דורושקביץ לגבי תכלית הגמלה החוסמת:

1. לדאוג שהכנסת מבוטח טרם הפגיעה בעבודה תשמש בסיס לקביעת שיעור הגמלה, מתוך חשש כי הכנסתו עלולה לרדת.
2. לתמרץ מבוטח עצמאי לשלם דמי ביטוח בזמן אמת על פי הכנסה אמיתית.
3. להוות בלם מפני ניסיונות של עצמאים לשנות לאחר תאונה את השומה, ולהגדיל את שיעור הגמלה.

11

מי נחשב כמבוטח בביטוח נפגעי עבודה?

בשל חשיבות הנושא נתעכב ממש מעט בנושא גמלה חוסמת...

פס"ד 22.7.2021 ריפעת זועבי:

1. המבוטח הקטין מקדמות באופן יזום לביטוח לאומי ונפגע בעבודה (תאונת עבודה).
2. ביניים הגיעה לביטוח לאומי השומה ממס הכנסה לשנה קודמת עם הכנסה גבוהה משמעותית.
3. המוסד לביטוח לאומי מעדכן אוטומטית את דמי הביטוח בהתאם לנתוני השומה ממס הכנסה אך הדבר לא בוצע לאור הקטנת המקדמות היזומה של המבוטח קודם לכן.
4. התביעה של המבוטח להכרה בסכום מבוטח גבוה יותר נדחתה על ידי בית הדין האזורי לעבודה.

12

חוזר מיוחד של ביטוח לאומי (מס' 1438) לראשונה בנושא, פורסם ב-5.4.2021
בנושא חובת רישום מוקדם לעובד עצמאי וגמלה חוסמת גם לגבי עובד שכיר!!!

מי נחשב כמבוטח בביטוח נפגעי עבודה?

בשל חשיבות הנושא נתעכב ממש מעט בנושא גמלה חוסמת...

פס"ד 18.5.2021 ג'אפר עווד:

1. המבוטח ביקש לקבוע את הכנסתו הקובעת לעניין גמלת דמי הפגיעה לפי דוח רווח והפסד ברבעון שקדם לתאונת העבודה או תוך התחשבות בהכנסה בגינה שילם מקדמות למס הכנסה בתקופת הפגיעה.
2. התביעה נדחתה על ידי בית הדין הארצי לעבודה.

13

חוזר מיוחד של ביטוח לאומי (מס' 1438) לראשונה בנושא, פורסם ב-5.4.2021
בנושא חובת רישום מוקדם לעובד עצמאי וגמלה חוסמת גם לגבי עובד שכיר!!!

מי נחשב כמבוטח בביטוח נפגעי עבודה?

בשל חשיבות הנושא נתעכב ממש מעט בנושא גמלה חוסמת...

פס"ד 15.3.2021 אסי דהן:

1. העוסק פתח תיק עוסק מורשה במע"מ ותיק עצמאי במס הכנסה אך לא בביטוח לאומי.
2. קיבל מכתב מביטוח לאומי שהוא מבוטח על פי המינימום וכך שילם מקדמות. במכתב צוין כי ללא תצהיר על הכנסותיו ישולמו לו גמלאות בהתאם להכנסת מינימום.
3. המבוטח נפגע בעבודה ומספר חודשים לאחר מכן עדכן את הפרטים וההכנסות בביטוח לאומי.
4. המבוטח טען ששילם מקדמות גבוהות למס הכנסה ושהיה בעל עסק חדש יחסית ולכן יש להחריג את המקרה (תקנה 11 לתקנות הביטוח הלאומי).
5. התביעה והערעור בבית הדין הארצי לעבודה נדחו.

14

חוזר מיוחד של ביטוח לאומי (מס' 1438) לראשונה בנושא, פורסם ב-5.4.2021
בנושא חובת רישום מוקדם לעובד עצמאי וגמלה חוסמת גם לגבי עובד שכיר!!!

מי נחשב כמבוטח בביטוח נפגעי עבודה?

- אחרים - **אסייר** או עציר העובד בעבודה (שירות) שאינה מוכרת כשירות רגיל של בית סוהר או של מקום מעצר; חוסה במעון על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה), העובד בעבודה (שירות) שאינה מוכרת כשירות רגיל של מעון או מעון נעול; מי ששכרו נקבע על פי החוק, כגון **נשיא**, **ראש ממשלה**, **חבר כנסת**; מי שנמצא בהכשרה מקצועית או בשיקום מקצועי במקום שאושר בתקנות הביטוח הלאומי; מי שנבחן לפי חוק החניכות או לפי חוק שירות התעסוקה (בשעת הבחינה בלבד); מי שמתאמן לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום.

15

מי נחשב כמבוטח בביטוח נפגעי עבודה?

ועדת גורן - 2009

חיילים בשירות חובה, קבע ומקביליהם בשירותי הביטחון שנפגעים ב"עבודה" או שסובלים מ"מחלת מקצוע" או החמרה במצב בריאותי הקשור ל"עבודה", לא יוכרו אוטומטית כנכים לפי חוק הנכים תגמולים ושיקום נכי צה"ל ומשרד הביטחון וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה אלא, יחול עליהם הסדר זהה לזה החל על נפגעי עבודה ב**מוסד לביטוח לאומי**. בטופסי התביעות לביטוח לאומי נוסף סעיף המתייחס למעסיק שהוא שירותי ביטחון.

המשמעות-חיסכון של מאות מיליוני שקלים מתקציב המדינה לאגף השיקום.

16

חקיקה עיקרית רלוונטית

1. **חוק הביטוח הלאומי.**

2. תקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה).

3. קיימות תקנות נוספות.

סעיף 79 לחוק הביטוח הלאומי מגדיר:

"פגיעה בעבודה" - תאונת עבודה או מחלת מקצוע;

"תאונת עבודה" - תאונה שאירעה תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ובעובד עצמאי - תוך כדי עיסוקו במשלח ידו ועקב עיסוקו במשלח ידו;

17

חקיקה רלוונטית

היינו, כדי שתאונה תכנס להגדרת "תאונת עבודה", יש למלא אחר שני תנאים מצטברים:

1. שהתאונה אירעה תוך כדי עבודת הנפגע.

2. התאונה אירעה עקב תנאי העבודה בהם נאלץ לעבוד הנפגע.

הוכחת קשר סיבתי.

18

פסיקה

1. עו"ד בכיר לקה בליבו אחרי ריב עם מתמחה - והוכר כנפגע תאונת עבודה.
עו"ד מוכר הגיש תביעה לביטוח לאומי בטענה כי יש להכיר בו כמי שזכאי לגמלה
על אירוע לבבי שנגרם לו בשל ריב בעבודה. תביעתו נדחתה בתחילה, אך לאחר
שערער הביטוח הלאומי חזר בו והודיע שהוא מכיר בעמדת עורך הדין (6/2022).

בהמשך-דיון לגבי ימי גיבוש ופסיקה לגבי תאונות בדרך לעבודה ובחזרה...

19

פסיקה

2. בית הדין הארצי לעבודה הכיר ב-8.2021 באירוע לב חריג כתאונת עבודה גם לחולה
לב כרוני! אוטם שריר הלב הוכר בשל אירוע חריג בעבודה במהלך כנס בעקבות
מאמץ פיזי קשה במיוחד, שכלל העמסה ופריקה של מכשירים כבדים בכנס. (עב"ל
9465-07-20 משה פישר). בית המשפט ציין כי תנאי הסף להכרה באוטם שריר הלב
כפגיעה בעבודה היא הוכחת אירוע חריג בעבודת המבוטח בסמוך לפני קרות
האוטם, שגרם לדחק נפשי בלתי רגיל או מאמץ גופני יוצא דופן, בהשוואה למאמץ
רגיל של אותו אדם ועל מנת שיתקיים בו גורם "הפתאומיות", עליו להיות תחום בזמן
ובמקום.

3. מבוסס התפטר, ביום העבודה האחרון נפרד מעמיתיו לעבודה, לא חש בטוב באותו
יום ולמחרת עבר אירוע לבבי. בית המשפט קיבל את חוות דעת מומחה לעניין זה
שקבע כי המבוטח היה בשיא המתח וקיים קשר סיבתי בין המתח בו היה שרוי
העובד להתקף הלב וכי לולא האירוע החריג, ספק אם היה העובד לוקה בהתקף לב
באותו מועד. התביעה הוכרה כתאונת עבודה. (פס"ד ניר קליין, 4.2020).

20

בהמשך-דיון לגבי ימי גיבוש ופסיקה לגבי תאונות בדרך לעבודה ובחזרה...

פסיקה

4. עובד חברת חשמל סיים עבודתו לאחר 25 שנה, ביום הפרידה מנהלו ערך עמו שיחה קשה לאור העובדה שהוא עובר לעבוד בחברה מתחרה. יום למחרת לקה באירוע לבבי (כבר לא היה עובד). בית הדין הארצי לעבודה קבע כי לאור סמיכות הזמנים היה מבוטח מכוח "הרחבת הביטוח" בנסיבות חריגות עם זיקה לעבודה והתאונה הוכרה כ"פגיעה בעבודה". (פס"ד פלוני 11.2020).

5. בעל שליטה שלא משך את השכר קיבל גמלאות פגיעה בעבודה לפי שכר מינימום (פסק דין צבי דאוש, 22.2.2021), אף שהמשכורת הגבוהה דווחה לביטוח לאומי ולמס הכנסה כחוק. מדברי בית המשפט: "שכרו המדווח האמיתי לא הוכח...".

6. נהג משאית שעבד 4 שנים, "התפטר" תוך כדי הליך גירושין קשה אך המשיך לעבוד, כעבור חודש קיבל התקף לב תוך כדי "עבודה לא מוצהרת" < תובע את המעסיק (לא מבוטח בביטוח לאומי).

21

בהמשך-דיון לגבי ימי גיבוש ופסיקה לגבי תאונות בדרך לעבודה ובחזרה...

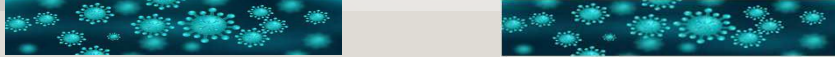
פסיקה

7. פסק דין 2023 בבית הדין הארצי לעבודה - עובדת משק בית שדחתה את דרישת מעסיקתה יפעת לקבל פרטים לביצוע פנסיה חובה (לא חלק מהדיון-נלמד בשל חשיבותו).

22

בהמשך-דיון לגבי ימי גיבוש ופסיקה לגבי תאונות בדרך לעבודה ובחזרה...

הידבקות בקורונה

- ככל שמבטח חלה בנגיף הקורונה תוך כדי ועקב עבודתו, אנו סבורים שיוכר כנפגע בעבודה (ויקבל את כל הזכויות המגיעות לו מהביטוח הלאומי). *בשונה מבידוד*
- מבטח שנפטר עקב תאונת עבודה, זכאים יהיו שאריו (אלמנתו, או האלמן - כפוף למבחני הכנסה) לגמלת תלויים שוות ערך ל-60%-75% מדמי הפגיעה לכל חייהם !!

23

פסיקה

הדבקות בקורונה במהלך השתלמות הוכרה כפגיעה בעבודה

ביה"ד האזורי (ב"ל 21-01-26552) קיבל ב-6/2022 את תביעתה של סוזאן עודה ניג'ם (להלן: המבוטחת) לתשלום דמי פגיעה, לאחר שלטענתה נדבקה בנגיף הקורונה במסגרת השתלמות מקצועית, בה השתתפה.
כלל האצבע שנקבע בהלכות בית הדין הארצי
בהלכת בניהו סימן טוב נקבע לגבי האופן שבו יש לבחון תביעת עובד להכרה באירוע תאונתי שהתרחש במסגרת פעילות נלווית לעבודה כפגיעה בעבודה:
ההכרה בפעילות נלווית לעבודה, כתאונה בעבודה, תיעשה תוך בחינה כוללת של מעטפת דו-שלבית האופפת את ליבת האירוע גופו בו נפגע העובד.

בהמשך-דיון לגבי ימי גיבוש ופסיקה לגבי תאונות בדרך לעבודה ובחזרה... 24

פסיקה

בשלב הראשון - נדרשת הוכחת הקשר הסיבתי בין האירוע הכולל בו נטל העובד חלק לבין העבודה גופה.
בשלב השני - בוחנים האם מתקיימת הזיקה הנדרשת בין האירוע המוכר לבין האירוע התאונתי במהלכו נפגע העובד.
בהלכת אילוז הוסבר בעניין "פעילות פנאי" השלב השני, במילים פשוטות: "במהלך בחינת הקשר הסיבתי בין "האירוע התאונתי" לבין "האירוע המוכר" יש לבדוק האם הוכח כי פעילות הפנאי במהלכה התרחש האירוע התאונתי, מהווה חלק בלתי נפרד מהאירוע שהוכר כ"פעילות נלווית", או האם פעילות הפנאי עומדת לעצמה ומנותקת מן הפעילות שהוכרה כ"נלווית" לעבודה ולתכליתה".
ככל שהוכח קיומו של קשר סיבתי בין האירוע המוכר כפעילות נלווית, לבין האירוע התאונתי - הפגיעה תוכר כפגיעה בעבודה.

25

פסיקה

תמצית עובדתית ועיקר טענות הצדדים
המבוטחת, מזכירה במדור קבלת קהל בבית משפט, יצאה להשתלמות שארגן ארגון מקצועי, ומומן על ידי "קרן ידע", בהסכמת המעסיק.
ימי הנוכחות בקורס נחשבו ושולמו כיום עבודה ולא כיום חופשה.
ביום 20/07/2020 קיבלה הודעה כי עליה להיכנס לבידוד מאחר ונחשפה לחולה קורונה מאומת ב- 14/07/2020 בשעות שבהן הייתה במסגרת ההשתלמות. מברור שערכה המבוטחת, לטענתה היה זה חברה לעבודה ולקורס שישב לידה בקורס, ונמצא חולה מאומת. בבדיקה שנעשתה לה, היא נמצאה חיובית לנגיף.
לטענת המבוטחת, הקורס היה במסגרת תפקידה, נשלחה לשם על ידי הממונים עליה, ונדבקה ("נפגעה"), במהלכו.
הביטוח הלאומי טען כי בתאריך המדובר "לא אירע לתובעת אירוע תאונתי כלשהו", כי היא לא הרימה את הנטל לכך שנדבקה במהלך ההשתלמות המדוברת, כי האירוע לא אירע "תוך כדי ועקב העבודה": השתלמות לא הייתה פעילות נלווית לעבודה ולמעסיק לא היה עניין ריאלי בקיומה של ההשתלמות.

26

פסיקה

דין והחלטה

אף שההשתלמות לא אורגנה על ידי המעסיק והמבוטחת הלכה לקורס "בשביל גמול השתלמות", הרי שהמעסיק היה מעורב בהליך בחינה ואישור הקורס, לרבות לעניין התאמת הקורס לתפקיד.

ביה"ד התרשם כי המעסיק לא חייב את המבוטחת לצאת להשתלמות, אולם שוכנע שלמעסיק יש עניין בה, וככלל מעודד את העובדים לצאת להשתלמויות מקצועיות במסגרת ההסכם הקיבוצי עליו הוא חתום. ביה"ד התרשם כי ההשתלמות קשורה לעבודתה ולמקצועה והמטרה הייתה להעלות את רמתם המקצועית של העובדים וליתן להם כלי עבודה שונים, נוכח האתגרים השונים, המגוונים והמורכבים המלווים עבודה בת זמננו.

ההשתלמות והאירוע המדובר היו בשעות העבודה הרגילות, בגין שולם לה שכר, ושולמו בגינם דמי ביטוח, כחוק.

27

פסיקה

דין והחלטה

בסיכום קובע ביה"ד כי השתכנע שקיימת זיקה סבירה בין ההשתלמות לעבודתה של המבוטחת, וכי קיים עניין ממשי של המעסיק בהשתלמות. זוהי המשוכה הראשונה. בעניין הקשר שבין אירוע הפגיעה להשתלמות הכללית עצמה, נקבע בפשטות כך: "במילים אחרות, האם הישיבה של התובעת בקורס ביום בו נדבקה מהווה חלק בלתי נפרד מאירוע ההשתלמות? התשובה לכך, הינה בוודאי בחיוב ולא מצאנו טעם להרחיב בדבר".

מסקנה:

כיוון שאין איש צופה את העתיד, באירועים הנחזים כקלים, יתכן ובעתיד יסתבר שיש נזק ארוך טווח עד כדי "נכות". הברה בזמן אמת, באירוע כ"פגיעה בעבודה", תאפשר לקבל גמלת נכות מעבודה אם וחלילה, יהא אבחון רפואי שיצדיק זאת.

28

הידבקות בקורונה שלא במסגרת העבודה

אם כתוצאה ממחלת הקורונה נשארו ליקויים רפואיים (לצד מחלות רקע, אולי עם אחוזי נכות נפרדים כגון ריאות, תפקוד נשימה)

לבחון תביעה לקבלת נכות כללית

29

הידבקות בקורונה

קורונה במחלקה פנימית בשיבא:

עוזרת רופא במצב קשה, עוד תשעה רופאים ואחיות נדבקו

עשרה אנשי צוות רפואי נדבקו משני חולים בנגיף בפנימית ג' בתל השומר. מצבה של סטודנטית לרפואה שעובדת במחלקה הידרדר משמעותית, והיא חוברה למכונת "אקמו". עד כה נפטרו 165 חולים, ירידה במספר המונשמים

• אדיר ינקו פורסם: 18.04.20

30

הידבקות בקורונה

"האהבה שהרעפת עלינו, הרוח הגדולה שלך, הם פה איתנו" – פרידה מד"ר זלמן (זמי) חפץ ז"ל שנפטר ממחלת הקורונה

בתחילת השבוע נפטר ד"ר זלמן (זמי) חפץ ז"ל מהרצליה לאחר שנאבק בשבועות האחרונים במחלת הקורונה, לאחר שנדבק במהלך טיול בחו"ל. ילדיו מספרים על אדם מיוחד ורופא אהוב ומוערך שתמיד שם את טובת מטופליו ובני משפחתו לפני עצמו. פורסם 21.4.2020 ב'שרון אונליין' על ידי שרון יונתן.

31

32

פסקי דין-ימי כיף

בהלכת אילוז התווה בית הדין הארצי מבחנים שעל יסודם תוכר פעילות כ"פעילות נלווית" לעבודה. המבחן שנקבע הוא מבחן דו שלבי:
שלב ראשון-נבחן האם האירוע בו נטל העובד חלק הינו פעילות נלווית לעבודה, ובעיקר-באיזו מידה יש למעסיק עניין בקיום האירוע.
שלב שני-נבחן האם הפעילות הספציפית בה עסק העובד בעת שנפגע היתה חלק אינטגרלי מהאירוע אשר הוכר כפעילות נלווית.
לעניין השלב השני נקבע, כי לא תוכר הפעילות כאשר העובד פרש מן הכלל או ניתק קשר או זיקה, בין הפעילות שבה נפגע לבין האירוע המוכר.
בעניין "קיפרמן" הרחיב בית הדין בעניין השלב השני: יש לבדוק האם הוכח כי פעילות הפנאי במהלכה התרחש האירוע מהווה חלק בלתי נפרד מהאירוע.

פסקי דין-ימי כיף

1. פס"ד מ-3.2022 נורית וינקלר ביה"ד האזורי-פציעה במהלך ריצה של קבוצת הריצה של מקום העבודה. במהלך אימון ריצה כהכנה למרתון תל אביב, מחוץ לשעות העבודה בפארק הירקון, הותקפה על ידי כלב, אושפזה ועברה שיקום ממושך. בית הדין קבע שלאור "התפתחות" שוק התעסוקה ולעובדה שכיום קיים היבט חברתי להעסקה, יש לתת משמעות דינמית וגמישה לנושא שעות עבודה ולמסגרת העבודה. החברה העסיקה ומימנה מאמן קבוצה, תשלום עבור השתתפות, חולצות ייצוג והנעלה. ההנהלה פרסמה ועודדה את עובדיה להשתתף ולנהל אורח חיים בריא, תוך פעילות מחוץ לשעות העבודה כולל לינה במקרים מסוימים. ביה"ד קבע כי "הוכח שהאימון בו נפצעה התובעת היה חלק אינטגרלי מפעילות קבוצת הריצה". התביעה התקבלה כתאונת עבודה.

פסקי דין-ימי כיף

2. נופש בחו"ל שאורגן על ידי המעסיק, מסיבה, במהלך פעילות רץ לכיוון הבמה (תחת השפעת אלכוהול), החליק ונפצע. בית הדין קבע שמדובר בפעילות "נלווית לעבודה", המסיבה היתה חלק מהנופש ובית הדין קבע שהתאונה קרתה בשל פעולה של המבוטח כחלק מהפעילות הנלווית, שכללה גם ריקודים, אלכוהול ומשחק. התביעה הוכרה כתאונת עבודה (ביה"ד הארצי, 28.2.2021 בשארה חורי).

3. עובד שנפגע במסגרת טיול מטעם מקום העבודה שאורגן ומומן על-ידי ועד העובדים והעובדים עצמם - אינו נחשב כנפגע עבודה, גם אם חש שהנהלת מקום עבודתו מצפה ממנו להגיע לטיול.

4. טיול מאורגן וממומן על ידי ההנהלה [אין חובה שיהיה תוכן מקצועי]-יוצר ככל הנראה [דוגמה לאי הכרה: עובד סטה ובחר מסלול אקסטרים ונפגע...].

35

פסקי דין-ימי כיף

5. עו"ד (עצמאית) נפצעה במשחק כדורסל במסגרת הליגה למקומות עבודה מטעם לשכת עורכי הדין (פעולה נלווית לעבודתה?), בית המשפט הארצי קיבל את ערעור המבוטחת (באמצעות לשכת עורכי הדין) ובהתבסס על חו"ד רפואית לפיה קיים קשר ישיר בין האירוע לנזק שנגרם למבוטחת ושהפעולה היתה נלווית לעבודתה. ביטוח לאומי טען שכיוון שהיא עצמאית זה לא נלווה לעבודה. טענת לשכת עורכי הדין היתה שאין הבדל בין עצמאי לשכיר לעניין זה שכן כל עורך דין חבר לשכת עורכי הדין ושכפועילות זו מתבצע נטוורקינג, המשתתפים ממנפים את עצמם מבחינה מקצועית ומעבירים תיקים אחד לשני. המבוטחת איילת אנג'ל הוכיחה כי לא מעט מלקוחותיה הגיעו דרך שחקניות בקבוצה. (7/2020).

*נזכור-למרות שיש כללים בפסקי הדין לתאונות במהלך טיול, הפסיקה לא בהכרח אחידה.

36

פסקי דין-ימי כיף

6. עו"ד שכר במשרד השתתף בטורניר כדורגל של לשכת עורכי הדין ונפצע. בית הדין דחה ב-6/2020 את ערעורו וקבע שלא מדובר בפעולה נלווית לעבודה מהנימוקים הבאים:

- לא היתה קיימת חובת השתתפות בטורניר;
- היוזמה להשתתף במשחק הכדורגל היתה של התובע ולא של המעסיק;
- התובע לא קיבל שכר בגין שעות השתתפותו [העובד קיבל שכר גלובלי, המעסיק בחר לשלם מרצונו הטוב ולא מתוך חובה].

*נזכור-למרות שיש כללים בפסקי הדין לתאונות במהלך טיול, הפסיקה לא בהכרח אחידה.

37

פסקי דיין-ימי כיף

7. תאונה במלון לרכזת הספורט ויו"ר ועד העובדים בזמן "ספורטיאדה" לא הוכרה כתאונת עבודה, אף שכן הוכרה כ"פעילות נלווית לעבודה". בית המשפט קבע (9/2020) שהעובדת דינה רווח לא נפגעה בעת ניהול וארגון פעילות ספורטיבית או במסגרת תפקידה כחברת ועד אלא במסגרת פרטית.

*נזכור-למרות שיש כללים בפסקי הדין לתאונות במהלך טיול, הפסיקה לא בהכרח אחידה.

מהם סכומי קצבת תאונת עבודה? 38

שיעור דמי הפגיעה ליום-לעובד שכיר ולעובד עצמאי - 75% מהכנסתו החייבת בדמי ביטוח ב- 3 החודשים שקדמו ל-1 בחודש שבו הפסיק את עבודתו בשל הפגיעה, לחלק ב-90, ועד למקסימום דמי הפגיעה ליום 1,241.25 ש"ח (נכון לשנת 2024). על המבוטח להופיע בפני ועדה רפואית שתקבע את דרגת נכותו, ובהתאם לכך תשולם לו קצבה חודשית או מענק בהתאם להוראות החוק.

שיעורי גמלת נכות מעבודה

קצבת נכות מעבודה

- **נכה עבודה שדרגת נכותו 100%** יקבל קצבה חודשית בסכום דמי הפגיעה המגיעים לו ליום כפול 30 (מקסימום קצבת הנכות מעבודה לחודש 37,238 ש"ח נכון ל-2024 למבוטח שכיר ולמבוטח עצמאי). קצבת הנכות משתנה בדרך כלל בכל שנה ב-1 בינואר, בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן.

- **נכה עבודה שדרגת נכותו מזכה אותו בקצבה חודשית**, יקבל קצבה בשיעור אחוזי דרגת נכותו מסכום הקצבה שהיה מקבל אילו היתה דרגת נכותו 100%. לדוגמה: מי שדרגת נכותו 50% יקבל קצבה בסכום חצי הקצבה שהיה מקבל אילו היתה דרגת נכותו 100%.

מענק נכות מעבודה

- סכום המענק שווה לקצבה חודשית כפול 43. אם לאחר שהזכאי קיבל את המענק, הוחמר מצבו ונקבעה לו דרגת נכות בשיעור של 20% ומעלה, הוא יקבל קצבה חודשית, וסכום המענק העודף ינוכה מן הקצבה.

39

מחלת מקצוע

"מחלת מקצוע" - מחלה שנקבעה כמחלת מקצוע בתקנות לפי סעיף 85 [לא נכלל בהרצאה זו] והוא חלה בה, בהיותה קבועה כמחלת מקצוע, עקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ובעובד עצמאי - עקב עיסוקו במשלח ידו.

מחלת מקצוע מזכה במענק או בקצבת נכות! [תלוי סוג ושיעור הנכות]

תביעה להכרה במחלת מקצוע/ליקוי רפואי כתוצאה מתנאי עבודה

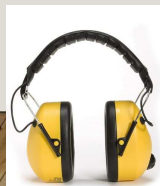
-טופס 202 לביטוח לאומי

40

מחלת מקצוע

ישנן תאונות עבודה המוכרות "כמחלת מקצוע" וזאת כאשר אין מדובר בפגיעה בעבודה במועד ספציפי עליו ניתן להצביע. "מחלות מקצוע" כוללות מחלות הנכללות ברשימה המופיעה בתקנות הביטוח הלאומי או בנזק מצטבר שנגרם לעובד/ת (פגיעה הידועה לעיתים גם כמיקרוטראומה) כגון: חשיפה לרעש במשך תקופה אשר גרמה לפגיעה בשמיעה, הרמת משאות ממושכת אשר גרמה לפגיעה בגב, הקלדה מרובה אשר גרמה לנזק עיצבי בידיים וכיו"ב.

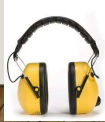
מחלת מקצוע מזכה במענק או בקצבת נכות! [תלוי סוג ושיעור הנכות]

41

פסיקה-מחלת מקצוע

ב-5/2022 ביהמ"ש הכיר בפרקינסון של טכנאי (בן 75) מכונות תפירה כמחלת עבודה ההחלטה התבססה על חוות דעת של מומחה שקבע כי בסבירות של למעלה מ-50%, המחלה התפרצה בשל חשיפתו לגורמים מזדהמים במהלך עבודתו (קשר סיבתי). במהלך עבודתו, הוא נאלץ לעשות, בלפחות במחצית הזמן מהעבודה שלו, שימוש במסירי שומנים כדי שיוכל לתקן את חלקי המכונות. בכל יום עבודה הוא תיקן כארבע-חמש מכונות והיה חשוף לחומרים מזיקים: טינר, נפט, שמן מכונות תפירה ואדים מזדהמים. המבוטח נחשף לחומרים אלו תוך כדי נשימה או תוך כדי מגע. המבוטח היה עצמאי ובחבר בו עבד לא היו אמצעי אוורור וגם לא חלון, אלא רק הדלת היתה פתוחה.

מחלת מקצוע מזכה במענק או בקצבת נכות! [תלוי סוג ושיעור הנכות]

42

פסיקה-מחלת מקצוע

בנובמבר 2019 פסק דין-חשיפה לגג אסבסט של מחסן שבו עבד חקלאי במשך שעות רבות במשך היום, שגרמה, ככל הנראה, לסרטן ומוות מאוחר יותר. האלמנה הוכיחה קשר סיבתי בין הסרטן הספציפי לעבודה על גג האסבסט וקיבלה פיצוי חד פעמי וקצבה כתלויה בנפגע בעבודה.

מחלת מקצוע מזכה במענק או בקצבת נכות! [תלוי סוג ושיעור הנכות]

43

מהם סכומי קצבת נכות?

• להלן סכומי הקצבאות (מעודכן ל-1.1.2022):

- סכום קצבת הנכות החודשית הוא בהתאם לדרגת אי-הכושר שנקבעה לך :
- דרגה מלאה (100% או 75%) - קצבה חודשית מלאה בסך 4,291 ש"ח.
- דרגה חלקית בשיעור 74% - קצבה חודשית חלקית בסך 2,925 ש"ח.
- דרגה חלקית בשיעור 65% - קצבה חודשית חלקית בסך 2,636 ש"ח.
- דרגה חלקית בשיעור 60% - קצבה חודשית חלקית בסך 2,436 ש"ח.
- אפשרות לתוספת עבור ילדים
- אפשרות לתוספת עבור בן/בת זוג
- אפשרות להפחתה בשל נסיבות שונות [כל הפרטים באתר הביטוח הלאומי]
- מחלת מקצוע מזכה במענק או בקצבת נכות! [תלוי סוג ושיעור הנכות]

44

חוזרים לתאונות עבודה-חקיקה רלוונטית

סעיף 80: רואים תאונה כתאונת עבודה אף אם-

- (1) אירעה תוך כדי נסיעתו או הליכתו של המבוטח לעבודה ממעונו או ממקום שבו הוא לן אף אם אינו מעונו, מן העבודה למעונו או ממקום עבודה אחד למשנהו, ועקב נסיעתו או הליכתו זו;
- (2) אירעה תוך כדי עבודתו של המבוטח, במקום העבודה או בסביבתו הקרובה ביותר, בעשותו להצלת גוף או רכוש או למניעת נזק או סכנה לגוף או לרכוש;

45

חקיקה רלוונטית

- (3) אירעה תוך כדי עבודתו של המבוטח עקב פגיעה שאינה תוצאה מהעבודה ונגרמה בידי אדם אחר בכלי או בחפץ אחר, הנמצאים במקום העבודה או בקרבתו הקרובה ביותר לצרכי העבודה, או הנמצאים שם דרך קבע אף שלא לצרכי העבודה, והנפגע לא היה שותף לגרימת הפגיעה;
- (4) אירעה למבוטח שהוא עובד, בהפסקה שנקבעה על דעת המעסיק ושאינה עולה על שלוש שעות, במקום שבו המבוטח או העובדים במקום עבודתו סועדים, והתאונה אירעה בקשר לעבודה או עקב סיכוני המקום או תוך כדי סעדו באותו מקום ועקב כך או תוך כדי נסיעתו או הליכתו למקום כאמור מהעבודה או בחזרה ממנו לעבודה ועקב נסיעתו או הליכתו זו;

46

חקיקה רלוונטית

- (5) אירעה למבוטח שהוא עובד, במקום שבו משתלם שכרו, או תוך כדי נסיעתו או הליכתו למקום כאמור ועקב נסיעתו או הליכתו זו ונתקיימו התנאים שנקבעו לכך בתקנות;
- (6) אירעה למבוטח שהוא עובד, תוך כדי מילוי תפקידו כחבר ועד עובדים שבמקום עבודתו ועקב מילוי תפקידו כאמור, או תוך כדי נסיעתו או הליכתו לשם מילוי תפקידו כאמור או בחזרה ממנו ועקב נסיעתו או הליכתו זו, ובלבד שלא חלה בהן הפסקה או סטייה של ממש מהדרך המקובלת, ונתקיימו התנאים שנקבעו לכך; לעניין זה דין חבר ועד מושב עובדים כדין חבר ועד עובדים;
- (7) אירעה למבוטח שהוא עובד תוך כדי נסיעתו או הליכתו מהעבודה או ממעונו למקום הבחינה כאמור בסעיף 75(א)(4) או בחזרה למקום העבודה או למעונו ועקב נסיעתו או הליכתו זו.

47

חקיקה רלוונטית

81. (א) תאונה שאירעה תוך כדי נסיעה או הליכה בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (4), (5) או (7) של סעיף 80 אין רואים אותה כתאונה בעבודה אם חלה בנסיעה או בהליכה, הפסקה או סטיה של ממש מהדרך המקובלת, כשההפסקה או הסטייה לא היו למטרה הכרוכה במילוי חובותיו של המבוטח כלפי מעבידו, או, לעניין פסקה (1) האמורה, בעיסוקו במשלח ידו כעובד עצמאי, או אם יש לייחס את התאונה בעיקר לרשלנותו הפושעת של המבוטח ולא נגרם על-ידיה אי-כושר עבודה לארבעה שבועות לפחות, נכות או מוות.

48

חקיקה רלוונטית

81 (ב) בנסיבות האמורות בפסקה (1) של סעיף 80 לא יראו כהפסקה או כסטייה של ממש, לעניין סעיף קטן (א), אם עשה זאת המבוטח לאחת מאלה:

(1) כדי ללוות ילדו לגן ילדים או למעון ילדים או למקום אחר שהשר קבע כמקום שבו נמצא ילד לפי הסדר קבע או להשיבו משם;

(2) כדי לקיים מצוות תפילת בוקר בציבור בבית תפילה שבו הוא נוהג להתפלל. פסק דין-משגיח כשרות במשמרת לילה, נפגע לאחר תפילת ערבית-כן הוכר כפגיעה בעבודה.

פסקי דין-סטייה מנתיב הנסיעה

1. פס"ד 6/2022 אירוע איבה למאבטח שומר שבת, בדרך ממתקן מבודד, הוכר כתאונת עבודה (בנוסף לאירוע איבה) (ביה"ד האזורי, שחר סיבילה)

מדובר במאבטח שומר שבת בבניין מבודד שאין ישוב מסביבו, בגוש עציון. בליל שבת מסוים הלך ברגל ללון בבית חברו כפי שעשה שנים בלילות שבת לאחר השמירה ולא לביתו בירושלים. היה בידו מפתח, בבית החבר היה לו ציוד אישי, ספרים, בגדים...
בית המשפט קיבל את הערעור של המבוטח והכיר באירוע כפגיעה בעבודה.

49

פסקי דין-סטייה מנתיב הנסיעה

2. פס"ד 2/2022 מזל חבוקוק נ' ב"ל (ארצי) שאלה משפטית מעניינת: האם תאונה שעברה עובדת יכולה להיחשב תאונת עבודה כאשר בין העבודה והתאונה בוצעו פעולות שאינן קשורות לעבודה ופעולות שמנתקות את העובדת באופן ישיר מעבודתה?

עובדת בבית הדין האזורי לעבודה שהיתה זכאית לקבל מכשיר טלפון סלולרי ממעסיקתה-הנהלת בתי המשפט. כל עובד זכאי-נדרש ללכת בעצמו והוא זכאי לשעתיים על חשבון שעות העבודה "יציאה בתפקיד", לכל היותר עד 16:00.
העובדת יצאה מהבית שלה לקניון לפגישה שקשורה בעבודה ואחריה לאיסוף הטלפון מחנות בקניון הסמוך, נפלה ליד הרכב ונפגעה...

מי שהתנגד להכרה בפגיעה כתאונת עבודה היתה המעסיקה-בית הדין לעבודה...

50

פסקי דין-סטייה מנתיב הנסיעה

בית הדין הארצי נתן משקל לכך שהמעסיקה אפשרה את היציאה לאיסוף טלפונים במהלך שעות העבודה כמי שראתה במשימה כחלק מהעבודה ולעובדה שהמעסיקה מסכימה לכך שאם העובדת היתה נפגעת תוך כדי "יציאה בתפקיד" אזי היה מדובר בתאונת עבודה ופסל את הטענה של סטייה מהותית.

לפיכך נקבע שהנפילה ארעה בדרך לביתה של התובעת ממקום עבודתה ומחוץ לשטח ביתה, והכיר בתאונה כתאונת עבודה.

51

בהמשך-דין לגבי ימי גיבוש...

פסקי דין-סטייה מנתיב הנסיעה

3. פס"ד 12/2021 תמר יוסף טמיר-מורה שנפלה מחוץ לביתה בחזרה מבית הספר

הוכרה כנפגעת עבודה-בהגיעה בסמוך לביתה, צעדה על שביל, גשרון עץ, אשר בנוי על תעלה ברחוב מגוריה ומוביל לכניסת ביתה, החליקה העובדת על גשר העץ, כתוצאה מרטיבות שנוצרה ביום גשום. האם נפילת העובדת בעת שחזרה מעבודתה אירעה מחוץ לשטח ביתה, באופן שמצדיק הכרה בנפילה כתאונת עבודה, או שמא אירעה הנפילה בתוך מעונה של העובדת, כך שאין להכיר בה כתאונת עבודה? ביטוח

לאומי טען שהכניסה לבית בשליטת המשפחה וביקשו לראות כאילו זה **חצר**. בית הדין הגיע לכלל מסקנה כי העובדת נפלה מחוץ לשטח מעונה, לפני שער הכניסה לחצר ביתה, ולאור גרסתה אשר הייתה עקבית ואמינה, גם מתמונות שצירפה העובדת, סבר בית הדין שגשר העץ נמצא לפני הכניסה לשטח הבית.

לפיכך נקבע שהנפילה ארעה בדרך לביתה של התובעת ממקום עבודתה ומחוץ לשטח ביתה, כך שמוצדק להכיר בתאונה כתאונת עבודה.

52

53 פסקי דין נוספים-סטייה מנתיב הנסיעה

- **עצמאי העובד מביתו, שנפל ונפצע כשלא עסק בענייני המשרד לא הוכר כנפגע עבודה-התובע עבד בביקורת פנים ויעוץ לחברות שונות ומשרדו נמצא בביתו, יחד עם כל תיקי העבודה והמסמכים שבהם הוא משתמש בעבודתו. באחד הימים, כאשר התכוון לצאת מביתו לישיבה בת"א, החליק התובע במדרגות הפנימיות של ביתו ונפצע.**
- **עצמאית שנחבלה לאחר שהחליקה על רצפת ביתה, שהיתה רטובה מנוזל ששפכו ילדיה הפעוטים בעודה בדרכה לבצע עבודה ליד המחשב הוכרה כנפגעת תאונת עבודה. (ביה"ד הארצי, יפה אלגריסי 4/2005).**
- **עובדת שכירה-יצאה מביתה, חזרה לקחת משקפיים ונפלה רגע לפני היציאה החוזרת מהבית-התאונה לא הוכרה כפגיעה בעבודה.**

54

פסקי דין

- **בית הוריו של עובד אינו נחשב כמעונו ולכן פגיעה שארעה לו בדרכו משם לא תוכר כפגיעה בעבודה-בית הוריו של עובד אינו נחשב כמעונו ולכן עצירתה של עובדת בבית אמה לפני יציאתה לעבודה מהווה "סטייה של ממש מהדרך המקובלת" ושללה את זכאותה להכרה כנפגעת עבודה.**
- **פסק דין (אבי לוי, 1/2021)-מבוטח החליק ונחבל בעת רכיבה על אופניים חשמליים לאחר שסיים להתפלל תפילת מנחה בבית הכנסת הסמוך למקום עבודתו (עובד כספר מהבית) והיה בדרכו כמו בכל יום בדרך לארוחת צהריים. בית הדין מקבל את עמדת המבוטח כתאונת עבודה וקובע "עניין לנו במקטע דרך שיש להתייחס אליו כמקטע דרך אחד וכי לא חלה סטייה מהדרך בה הוא הולך, מזה 11 שנה, כל הפסקת צהריים."**

סעיף 82

82. אין רואים תאונה כתאונת עבודה אם אירעה בעת שהמבוטח נהג ברשלנות שלא בהתאם להוראה חוקית ביחס לעבודתו שהובאה לידיעת העובדים במקום עבודתו, או שלא בהתאם להוראות שניתנו לו מאת מעבידו או מאת מי שנוהג להורות לו בעניין עבודתו, אלא אם כן כתוצאה מאותה תאונה נפטר המבוטח או נעשה נכה עבודה או לא מסוגל לעבודתו או לעבודה מתאימה אחרת, עשרה ימים לפחות, ואלא אם כן היו רואים את התאונה כתאונת עבודה לולא נהג כאמור.

מה דין נשיכה בידי עובד אחר במסגרת ריב על בחורה?

סעיף 83

83. תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודה רואים אותה כתאונה שאירעה גם עקב העבודה, אם לא הוכח ההיפך; ואולם תאונה שאינה תוצאה של גורמים חיצוניים הנראים לעין, בין שאירעה לעובד ובין לעובד עצמאי, אין רואים אותה כתאונת עבודה אם הוכח כי השפעת העבודה על אירוע התאונה היתה פחותה הרבה מהשפעת גורמים אחרים. [לדוגמה: תוצאה של התגרות ואלימות סתמית בין עובדים עלולה לא להיות מוכרת כתאונת עבודה.]

57

סעיף 84

84. אין רואים בבקע מפשעתי תוצאה מפגיעה בעבודה אלא אם כן -
- (1) הופעת הבקע באה תוך כדי העבודה כתוצאה ממאמץ לא רגיל או עקב פגיעה במישרין באזור קיר הבטן;
 - (2) עקב הופעת הבקע הפסיק המבוטח את עבודתו וקיבל טיפול רפואי תוך 72 שעות מהופעת הבקע;

58

סעיף 84

- (3) הודעה על התקף כאבים עקב הבקע נמסרה למוסד או למעביד תוך 72 שעות מהופעתם, להוציא ימי מנוחה שבועית, חג או שבתון שעל פי חיקוק, נוהג, חוזה עבודה או הסכם קיבוצי אין המבוטח עובד בהם; ואולם המוסד רשאי, לפי שיקול דעתו, לראות בבקע תוצאה מפגיעה בעבודה אף אם לא נמסרה הודעה כאמור.

59

סעיף 84א

84א. (א) אין רואים בליקוי שמיעה שעקב חשיפה לרעש, תוצאה של פגיעה בעבודה אלא אם כן התקיימו כל אלה:

- (1) המבוטח נחשף בעבודתו לרעש התקפי ומתמשך, העולה על המותר לפי סעיף 173 בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן – רעש מזיק);
- (2) כושר השמיעה פחת, בשיעור של 20 דציבל לפחות בכל אחת מהאוזניים;

60

סעיף 84א

- (3) הוגשה למוסד תביעה להכרה בליקוי השמיעה כפגיעה בעבודה, בתוך 12 חודשים מהיום המוקדם מבין אלה:
 - (א) היום שבו תועד הליקוי לראשונה ברשומה רפואית כמשמעה בסעיף 17 בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 (בסעיף זה – רשומה רפואית);
 - (ב) היום שבו, לדעת הוועדה הרפואית או הוועדה הרפואית לעררים כמשמעותן בפרק זה, לפי העניין, החלה הירידה בשמיעה.

סעיף 84א(ב)

(ב) רעש תמידי באוזניים (להלן - טינטון) עקב חשיפה לרעש, לא יוכר כפגיעה בעבודה, אלא אם כן התקיים האמור בסעיף קטן (א), וכן כל אלה:

- (1) כושר השמיעה בתדירויות הגבוהות פחת בשיעור של 25 דציבל לפחות בכל אחת מהאוזניים; לעניין זה, "תדירויות גבוהות" - תדירויות של 3000 ו-4000 מחזורים בשנייה;
- (2) הטינטון תועד לראשונה ברשומה רפואית, לפני שהמבוטח חדל לעבוד בחשיפה לרעש מזיק;
- (3) הפגיעה בתפקוד עקב הטינטון חייבה פניות חוזרות ונשנות לטיפול רפואי, שתועדו ברשומה רפואית.

טפסים

טופס 250

טופס 250 נקרא גם "טופס תאונת עבודה". זוהי למעשה בקשה למתן טיפול רפואי לנפגע עבודה, במקרים של עובדים שכירים שנפצעו בתאונת עבודה. כדי שטופס 250 יהיה תקף בקופת חולים, יש צורך בחתימת המעסיק*. חתימתו של המעסיק על הטופס היא למעשה הכרה של המעסיק בכך שמדובר בתאונת עבודה מבחינתו.

יש לתת לרופא בקופת החולים את הטופס ולקבל תעודת רפואית לנפגע בעבודה, שהיא למעשה אישור מחלה לתאונת עבודה. לאחר קבלת הטופס החתום, קופת חולים מחויבת להעניק את כל הטיפולים הרפואיים הדרושים.

*המעסיק לא חתם-יבוא חוקר... עדיין אפשר להגיש, אפשר לבקש מהמעסיק לחתום בהסתייגות.

טופס 250

טופס 250 (283 לעצמאי) אינו מהווה אישור שהתאונה מוכרת כתאונת עבודה; לשם כך, יש להמתין להחלטתו של המוסד לביטוח לאומי. כמו כן, לאחר תאונת עבודה, כדאי ללכת לרופא בשל כל בעיה רפואית, לציין שהבעיה נגרמה בעקבות פגיעה בעבודה, אם אכן כך, ולתעד הכל.

עמוד 1 מתוך 2

תאריך קבלת הטופס בקופת	שנה	חודש	יום
------------------------	-----	------	-----

המוסד לביטוח לאומי
מערך הנמלאת - ביטוח ופגעי עבודה

בקשה למתן טיפול רפואי לנפגע עבודה

מוסמך נבדד, או עין בדברי ההסבר שבסעיף 2 לפי חוק המוסד לביטוח לאומי.
*טופס זה אינו משמש תביעה לדימי פגיעה. על מנת להגיש תביעה לדימי פגיעה יש למלא טופס 211/הקיים באזור האינטרנט.

פרטי המעסיק	
שם המעסיק/המפעיל/התובל/המבטיח	מספר ת"ק ניכיים
רחוב / תא דואר	ת"ל בית
ישוב	מיקוד
טלפון פקס	טלפון סלולר

לנבדד קופת חולים / בית חולים _____, נא להגיש עזרה ושפאת ר עובד מתנדב עובד זר אחר ...

טופס 250 - שלבי עבודה מוצעים

1. לרשום את פרטי העדים לתאונה, זמן התרחשותה ואת נסיבותיה המדויקות;
2. מוצע לצלם את מקום התאונה והגורם לתאונה (שלולית, שבר במדפים, סולם לקוי וכו');;
3. מוצע לרשום את הנסיבות המדויקות של התאונה (תביעות מול ביטוח לאומי עלולות להימשך זמן רב וספק אם ניתן לזכור את כל הפרטים);;
4. לפנות לקבלת טיפול רפואי בהזדמנות הראשונה, ולוודא שבמוסד רפואי יש רישום על כך שנפגעתם כתוצאה מתאונת עבודה (לבקש שתיעוד הטיפול הרפואי יכלול התייחסות בשל אותה תאונת עבודה);;
5. אספו כל חומר הקשור לתאונה, לרבות צילום חומר רפואי ומסמכים אחרים דוגמת קבלות על תרופות ועזרים רפואיים.

טופס 211

בנוסף, במקרה של תאונת עבודה, יש למלא טופס תביעה לדמי פגיעה (טופס 211), שאותו צריך להגיש לביטוח לאומי כדי לקבל הכרה שזו תאונת עבודה, ולצרף אליו תעודת מחלה ומסמכים רפואיים מהרופא ומבית החולים. יש להחתים את המעסיק גם על טופס תביעה לדמי פגיעה, ובמידה שהמעסיק לא מוכן לחתום, צריך ליידע את המוסד לביטוח לאומי על כך.

טופס 211

טופס 211 מיועד לנפגעים בתאונות עבודה, בין אם הם שכירים או עצמאים. טופס זה משמש להודעה על פגיעה בעבודה ויש למלא ולהגיש אותו כחלק מהגשת תביעה לתשלום דמי פגיעה.

נא ציין את מספר תעודת זהות _____ ותאריך הפגיעה _____ עמוד 1 מתוך 10

לשימוש פנימי בלבד (סריקה)	חותמת קבלה	 המוסד לביטוח לאומי מינהל הגמלאות פגיעה בעבודה
מס' זהות / דרכון סוג דפים המסמך	תאונה בעבודה ☐ מחלת מקצוע, פרט _____ ☐	1 תביעה לתשלום דמי פגיעה והודעה על פגיעה בעבודה
מתנדב ☐ עצמאי ☐ שכיר ☐ חבר קיבוץ או מושב שיתופי ☐ הכשרה מקצועית ☐	פרטי התובע ☐ שם משפחה _____ שם פרטי _____	מספר זהות / דרכון (חובה לצרף צילום דרכון רק לעובד זר) ה"י

67

טופס 211

חובה לצרף לכל טופס 211 "תעודה רפואית ראשונה" לנפגע בעבודה, או דו"ח חדר מיון או סיכום מחלה מבית החולים, וכן כל מסמך אחר המעיד על הנזק הרפואי שנגרם לנפגע כתוצאה מן הפגיעה. עובדים זרים נדרשים לצרף צילום דרכון, כיוון שאין להם מספר תעודת זהות ישראלית. מתנדבים* נדרשים לצרף טופס הפניית מתנדב או כרטיס/תעודת מתנדב.

* ההרצאה לא עוסקת במתנדבים.

68

תמורה בגין ימי הפגיעה

דמי הפגיעה משולמים לכל היותר עבור 13 שבועות (91 ימים) ולא יעלו על 1,241.25 ש"ח ליום, נכון ל-2024. עובד שכיר מקבל ממעסיקו את התשלום בשל יום הפגיעה. עובד שנעדר עקב הפגיעה עד וכולל 12 יום - יקבל תמורה מהביטוח הלאומי עבור ימי ההיעדרות החל ביום השלישי ממחרת יום הפגיעה.

תמורה בגין ימי הפגיעה

לדוגמה:

תאריך הפגיעה הוא 1.9.2023.
עובד נעדר מהעבודה עקב הפגיעה עד ליום 8.9.2023.
הזכאות לדמי פגיעה תהיה מיום 4.9.2023 עד 8.9.2023.

תמורה בגין ימי הפגיעה

עובד שנעדר ביום הפגיעה ובנוסף נעדר בשל אי מסוגלות לעבודה יותר מ-12 יום - יקבל תמורה מהביטוח הלאומי החל ביום שלמחרת יום הפגיעה.

לאחר שאישר הביטוח הלאומי את התביעה, ישולמו דמי הפגיעה לזכות חשבון הבנק של העובד.

הביטוח הלאומי יגבה מהמעסיק את התשלום ששילם לעובד בעד 12 הימים הראשונים (למעט ממעסיק של עובד במשק בית).

תמורה בגין ימי הפגיעה

שיעור דמי הפגיעה ליום מחושב על-פי 75% מהכנסת המבוטח החייבת בדמי ביטוח ב-3 החודשים שקדמו ל-1 בחודש שבו הפסיק את עבודתו בשל הפגיעה, לחלק ב-90.

לעובד שכיר ההכנסה החייבת בדמי ביטוח כוללת שכר שעות נוספות, שכר פרמיות ומענקים (כגון ביגוד, הבראה, משכורת). (13)

חשוב!!!

עובד שקיבל לאחר תאונת העבודה רכיב לפריסה בגין לפחות אחד מחודשי הבסיס לחישוב-יפנה באופן עצמאי לביטוח לאומי לקבלת הפרשים. קיימת לכך השפעה גם על קצבת הנכות מעבודה.

נכות מעבודה VS נכות כללית

טיפ:

מי שנפגע בנכות מעבודה יכול לתבוע גם קצבת נכות כללית (בכפוף למבחן ההכנסות שלו) ואחר כך לבחור ביניהם [בדרך כלל בשכר מאוד נמוך או בשכר גבוה כשקיימים תנאים לקבלת קצבאות מצד ביטוחים פרטיים]

73

לגבי דמי תאונה בתאונות אישיות

עובד שנפגע בתאונה אשר לא אירעה תוך כדי ועקב העבודה, עשוי להיות זכאי לדמי תאונה לנפגעי תאונות אישיות

1. תשלום דמי תאונה מביטוח לאומי מותנה בניצול כל ימי המחלה מהמעסיק.
2. אין תקופת המתנה לקבלת דמי תאונה.
3. מחושב כמו דמי פגיעה: 75% מהשכר...
4. תאונות אישיות אפשר שתוכרנה גם אם הן קרו בחו"ל.
5. ניתן לתבוע נכות כללית (בשונה מנכות מעבודה).

74

לגבי דמי תאונה בתאונות אישיות

הביטוח הלאומי משלם דמי תאונה למי שנפגע בתאונה בבית, בחופשה ובשעות הפנאי, ובגללה איבד את כושרו לתפקד, בהתאם ל**תנאי הזכאות** שנקבעו. הקצבה משולמת לכל היותר למשך 90 יום של אובדן כושר התפקוד, ובהתאם למצב התפקודי של הנפגע.

שימו לב, מי שנפגע בתאונת דרכים או תאונת עבודה אינו זכאי לדמי תאונה.

תנאים מצטברים לקבלת דמי תאונה בתאונות אישיות

- תושב/ת ישראל
- מגיל 18 שנה ועד גיל הפרישה.
- התאונה אירעה בישראל או בחוץ לארץ, ואין מסוגלות לתפקד בעקבות התאונה.
- רמת התפקוד נבדקת בהתאם למצב התעסוקתי:
 - **עובד שכיר** - שאינו מסוגל לעבוד בעבודתו או בעבודה מתאימה אחרת, ולא נותרו לו ימי מחלה מהמעסיק לניצול.
 - ביה"ד האזורי (ב"ל 20-03-23921) דחה ביום 11/1/2022 את תביעתו של אייל אנדרסון (להלן: המבוטח) לתשלום דמי תאונה, בעקבות תאונה (פרטית, שאינה פגיעה בעבודה) שאירעה לו בחופשת סקי באיטליה. זאת, בעיקר לאור העובדה, שעמדו לרשותו ימי מחלה שלא נוצלו.
 - **עובד עצמאי** - שאינו מסוגל לעבוד בעבודתו או בעבודה מתאימה אחרת.
 - **מי שאינו עובד שכיר ואינו עובד עצמאי** - מאושפז בבית חולים או מרותק לבית.
 - **עקרת בית** - שאינה מסוגלת לעבוד בעבודות משק הבית.

ומה לגבי ביטוח אובדן כושר עבודה?

חשוב!

תשלומי המוסד לביטוח לאומי אינם מגבילים אפשרות לתביעת חברת הביטוח/קרן הפנסיה לתשלומי אובדן כושר עבודה, כך שניתן לקבל משני המקורות (בשונה מכפל קצבה שאינו אפשרי).

לעיתים ההסכמים עם חברות הביטוח/קרנות הפנסיה עלולים לפסול תשלומים מחברות הביטוח/קרנות פנסיה דווקא בגלל שהמקרה הוכר כתאונת עבודה על ידי ביטוח לאומי. תביעות שיבוב-ביטוח לאומי תובע את חברות הביטוח במקרים שונים (למשל תאונות דרכים) במסגרת פגיעה בעבודה.

77

תושב ישראל העובד בחו"ל

עובד עצמאי שנפגע בעבודה בחו"ל זכאי בתנאים מסוימים להיות מוכר כנפגע עבודה. כמו כן, פגיעה שהעובד נפגע במהלך הנסיעה ועקב הנסיעה (בדרך לחו"ל או בחזרה), תוכר בתנאים מסוימים כתאונת עבודה.

78

תושב ישראל העובד בחו"ל

עובד **שכיר** בחו"ל נחשב מבוטח בביטוח נפגעי עבודה אם מתקיימים לגביו שני התנאים הבאים:

1. העובד ומעסיקו הם תושבי ישראל.
2. חוזה העבודה נחתם בארץ. אם החוזה לא נחתם בישראל, העובד מבוטח רק אם במקום העבודה בחו"ל אין חובת ביטוח לגבי פגיעה בעבודה.

תושב ישראל העובד בחו"ל

דוגמה

עובד שכיר במפעל בארץ, שחוזה העבודה שלו נחתם בישראל, נשלח מטעם עבודתו לחו"ל לתקופה של 6 חודשים. בעת שהותו בחו"ל, בדרכו מהבית למקום העבודה, נפל ושבר את אגן הירכיים ולא היה מסוגל לעבוד כ-3 חודשים. היות שהעובד ומעסיקו הם תושבי ישראל וחוזה העבודה נחתם בארץ, העובד הוכר כנפגע תאונת עבודה.

ראו הרחבה בסעיף 76 לחוק, אישור תביעה בהתאם לתקנות.

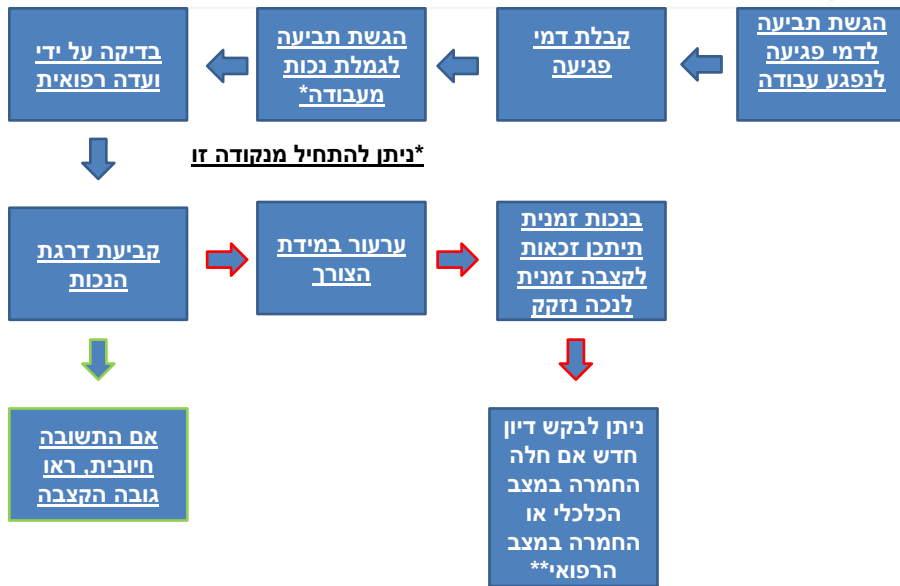
תושב ישראל העובד בחו"ל

חשוב לדעת

אם עובד שכיר שוהה בחו"ל יותר מ-5 שנים רצופות, על המעסיק לפנות אל מנהל אגף נפגעי עבודה במוסד לביטוח לאומי כדי להאריך את הביטוח של העובד.

דמי פגיעה וזכאות לקצבת נכות

מי שקיבל דמי פגיעה ונותר עם נכות בעקבות הפגיעה עשוי להיות זכאי לקצבת נכות מעבודה, לפי ההליך המתואר בתרשים הזרימה

83

**תקנה 15 - עוסקת בירידה בתפקוד ואיבוד הכנסות. אם נקבע 50% נכות הוועדה יכולה להוסיף 50% נכות נוספת

עוד משהו שחשוב לדעת...

קצבת נכות מעבודה אינה שוללת אפשרות להמשך עבודה ואינה פוחתת בשל כך!*

קצבת נכות כללית כן תופחת או תישלל לאור קיומם של מקורות הכנסה! [יש מבחן הכנסה]

*עובד <נפגע ת.עבודה> נכה <100%> השתקם וחזר לעבוד משרה מלאה <ימשיך לקבל ללא תנאי את קצבת הנכות מעבודה!!!>

84

התיישנות

לעניין קבלת גמלה בכסף בתאונת עבודה או התפרצות מחלת המקצוע: **12 חודשים** מיום התאונה/התפרצות המחלה.

טיפ (לא קשור לביטוח לאומי)-במידה וניתן להצביע על רשלנות מצדו של המעסיק בגרימת התאונה, כגון במקרה קיומו של ליקוי בטיחותי כלשהו בסביבת העבודה או בפיקוח על העבודה, ניתן לתבוע גם את המעסיק על הנזק שנגרם בגין אותה רשלנות.

85

האם ניתן לפטר עובד בתקופת תאונת עבודה?

פרקטית אסור.

תאונת עבודה אינה נחשבת מחלה, ולכן מותר לפטר עובד אשר נפגע בתאונה ואינו יכול לבצע עוד את עבודתו. עם זאת, פיטורי עובד במהלך התקופה בה הוא מקבל דמי פגיעה עקב תאונת עבודה, וטרם הוברר סופית האם יוכל לשוב ולבצע את עבודתו, הינם פיטורים **בחוסר תום לב** שעשויים לזכות את העובד בפיצוי כספי.

ניתן לטעות לאפליה, חובת בחינת יכולת העובד והתאמות

(פס"ד דהר נהן נ' איזוטופ 2016)

86

ולסיום...

87

מטרות ההרצאה

1. הכרת המסגרת החוקית לעניין תאונות עבודה בביטוח לאומי.
2. המבחנים להכרה בתאונות עבודה בימי גיבוש.
3. קושי בהוכחת תאונת עבודה בעבודה מהבית.
4. גימלה חוסמת-לעניין עצמאים.
5. פסיקה עדכנית ועוד...

88

אריאל פטל רואה חשבון, מוסמך במשפטים
Ariel Fatal C.P.A (L.L.M)

A Member of Alliott Group, Israel

**תודה על
הקשבה!!**

